

PESTI KÖVEZET

I.

Louis, a fodrász kissé tulságba viszi a dolgot

A Gizella-tér 3. szám alatt az első emeleten voltak Louisnak, a francia fodrásznak szépitészeti termei. Lépcsőn kellett felmenni Louishoz, aki fürgén ondolált és szépitett. Nagyon imponált, hogy francia. Itt Pesten az nagyon imponált háboru előtt. Aztán jött a francia hadüzenet és a francia nyelvű cégtáblákat leragasztották gyorsan mindenféle barna és fehér papíresikokkal. A sok mádám és maison, a sok sapó és koáfőr és grand möble, a sok ensztitü tulajdonosa mind leragasztotta cégük diszét, a francia nyelvű feliratot. Ők bizony nem nagyon tartottak ki Franciaország mellett. Ahogy hencegtek háboru előtt, hogy ők párisiak, Párisban tanultak, franciául szabnak és kizárólag párisi modelljeik vannak, annyira letagadták a háboru kitörésekor, hogy akármiféle közük volna Franciaországhoz. És valljuk be, a legtöbb maison Juliettenek és mdm. Jaenettnek kevés köze volt Párishoz. A Petőfi-utcában például volt egy Mme. Blanche nevü szabóműhely. Mikor kitört a háboru, levette a mme. Blancheot és azt írta ki: Rosenfeld Miksa. Kiderült, hogy mádám Blanche egy öreg ember, Miksa keresztnévre hallgat.

Louis, a Gizella-téri párisi fodrász is felmászott egy létrára s a francia hadüzenet napján leragasztotta azt a kis aranyos sort az emeleti kirakaton: „Posticheur d'Art“. Gondolta talán, hogy Franciaországnak ez nem fog ártani. Viszont magának szegénynek használt vele. Ő francia tényleg és párisi és igazi neve Delorme Louis. A szép és csunya asszonyok, akik Louis urnál szoktak fejet mosatni, továbbra is odajártak a Gizella-térre az első emeletre. Megbocsátották Louisnak, hogy francia, viszont megkövetelték, hogy a francia feliratokat ragassza le. Ezek nagyon hazafias nők voltak. Mikor látták, hogy minden jól le van ragasztva, csak akkor jártak tovább is oda. Egyik asszony kifogásolta, hogy a Páris szónál az aranyos „s“ betü kilátszik és követelte Louistól, hogy haladéktalanul ragassza le azt is. Addig nem mosatta meg a haját. Így aztán rendbe jött minden. A nők tömték a magyar pénzt Louisba. Csak néha veszekedtek vele, hogy miért van olyan kevés valódi francia holmija.

Később csunya idő lett, esni kezdett az eső. Az eső Budapesten is úgy esik, hogy csapdossa a házak falát és a cégtáblákat. Ahogy a regényírók oly sokszor megírták. Csapdosta az eső a cégtáblákat és szép lassan lemosta a

barna papírost a francia mondatokról. Előbb csak annyi látszott ki: rt. Azlán: D'Art. A végén mindene kilátszott a francia mondatnak. Louis ezt észrevette és várta, hogy beverjék a kirakatát. De nem verte be senki. Erre hozott egy ablaktisztítót és ragyogóan lemosatta a kirakatokat. Lassan mindenki hozzászokott megint, hogy Louis párisi fodrász és francia szépmester. Az üzlete folyton jobban ment, minél jobban dühöngött a verduni csata, Louis francia üzlete annál látogatottabb lett. Vele gyorsan megkötötték a pesti nők a külön békét.

De itt nincs vége a dolognak. Louisnak szűk lett az első emeleti szalon és ugyanabban a házban kivette a legnagyobb üzlethelyiséget, fényesen berendezte s pár nap előtt nyitotta meg. Óriási betűkkel írta ki: „Institute de Beauté“ és „Coiffeur de Paris“. Kifestve és kivilágítva, szinte szemtelenül áll a francia üzlet a pesti Gizella-téren. Rikítóan és kihívóan s az ajtó nyílik és csukódik, az egyik bejáraton bemegy egy csunya nő, a másikon kijön kifestve és felondólván. Azt hiszi, hogy most már szép. Pedig csunyább, mint mikor bement, mert még neveltség is. Louis magyar állampolgár lett és gazdagabb, gyarapszik és felirataiban izléstelenebb, mint valaha. Az emberek pedig azt mondják, hogy ezt csak itt lehet nálunk, mert mi fölényesek vagyunk. Dehogy vagyunk mi fölényesek. Mi szegények vagyunk, kicsik vagyunk. Pitiánerek vagyunk. Próbálná kiírni ez a francia máshol, hogy Louis coiffeur de Paris!... Ha magyar állampolgár, akkor ne hengegjen a francia nevével. Akkor nem Louis. Hanem Lajos. Lajcsi de Paris.

II.

Nadrág nélkül az express-vasaldában

Elmentem a Dohány-utca 6. szám alá, az express nadrágvasaló vállalatot kerestem. Kis bolti helyiség ez a vállalat, öreg ember vasal bent s egy fiatal szabólegény cernát fűz a tübe. Megkérdeztem, hogy mennyibe kerül ki-vasalni a nadrágomat. Az öreg zsidó ember, aki vasalt, nem felelt, intett, hogy menjek oda a szabólegényhez. Ugy látszik ez a konferanszié. A szabólegény monoton hangon azt felelte, hogy géppel hetven fillér, kézzel hetven krajcár lesz egy vasalás. Meg is lehet várni! — folytatta és ránézett a nadrágomra és nagyon csodálkozott, hogy nem gyűrődött. Kis csend állt be, a fiatal borzas szabólegény látszott az öreg zsidónak, hogy mikor lesz már kész a ferencjózseffel, amit már reggel kezdett el vasalni. Leszidta az öreget. Kiderült, hogy az öreg a szabólegény s a fiatal, aki borzas és szabólegénynek néz ki, az a vállalkozó.

Bejött egy fiatal ember, köszönt, leült egy székre és szó nélkül huzni kezdte lefelé a nadrágját. Egy barátja jött vele, melléje ült, az is lehuzta. Ott ültek kabátban, mellényben, kalapban és fehér alsónadrágban. Vasaltatták a nadrágjukat. Előbb ültek, beszélgettek, aztán egyik felállt s az utcai üzletben járkálni kezdett alsónadrágban. Kint az utcán sokan jártak arra, be is néztek, látták, senki nem csodálkozott. Rendes dolognak tartották. A borzas tulajdonos azt mondta, hogy néha öten, hatan is ülnek és várják a nadrágot. Nyáron jó, de ősszel és télen sokan meghűlnek alsónadrágban. „De ha uraság nem akar így itt ülni, — mondta és rámutatott az alsónadrágosokra — akkor felvehet itt addig akármilyen nadrágot“. És hogy rácsábitson erre, kezébe vett egy öreg, rongyos, ronda, piszkos nadrágot, amit valaki javítani küldött oda. Mutatta, hogy vegyem fel. „Majd máskor jövök“, — szóltam és elmentem. A vasalóvállalat tulajdonosa utánam kiáltott: „csak szombaton ne tessék jönni, mert akkor annyian vannak, hogy a küszöbön is ülnek és várnak“. Mire egyik alsónadrágos közbeszólt: „na ja. Vasárnap délután mindenki szép akar lenni!“ — mondta s két nagyot trüsszentett. Ugy látszik meghűlt.

III.

Grófok villamosa

Valaki figyelmeztetett, hogy a grófok idén villamoson járnak ki a lóversenyre. Külön kocsit bérelnek, amely kiviszi őket a ka-

szinóból a versenyterre. Szombat délután elmentem a kaszinó elé, megnézni, milyen az, amikor a grófok a villamosra szorulnak. Fél háromkor érkeztem a Kossuth Lajos-utca. A kaszinó előtt sok kocsi áll. A Szép-utcai oldalon négy magánkocsi etet. Szép, erős lovak és fényes, elegáns kocsik. A másik oldalon három taxis fiakker s egy konflis, amelyiknek a zászlója nem lóg. Ez szabad konflis. Fuvart vár. A kapuban egy bekötött szemű inas s egy kis gyerekinas állnak. Fél három után öt perccel a portás megjelenik a kapuban, magyaros egyenruhában. Végignéz a Kossuth Lajos-utcán, a sinek mentén elnéz a hidig, hogy nem jön-e még a különvonat. Még nem jön. A konflisnak szólnak, hogy elmehet, nincs fuvar. Elmegy szomorúan. Pár lépés mulva egy közönséges vendég megállítja, hogy vigye el. A konflis int, hogy nem viszi és elhajt. Kijön egy tengerész teli kiütetésekkel, vele lilaruhás, elegáns asszony. Már három perc mulva háromnegyed három. Állítólag most kell jönni a különvonatnak. Pont háromnegyedkor egyszerre sokan jönnek ki a kapun.

Senki sem akar a villamos megállóhoz menni. Állnak és beszélgetnek. Öregek fiatalok. Egy óriási barnakalapos monoklival. Katonatisztek. Van köztük egy öreg szürkeruhás gróf. Kezében ernyő. Átmegegy a másik oldalra, a baloldalra, ahol kifelé közlekednek a kocsik. Egész lassan megy, szinte szégyenkezve, hogy ne lássa senki. De nem a megállóhoz áll, hanem szemben a kapuval áll meg. Oldalán gukker. Szivarozik. A nagy barnakalapú monoklis is átcsuszik melléje. Oldalán szintén gukker. Világos, új keztyű van rajta. A kapuban sokan vannak. Mind szivarozik, emészt, szellemeskedik. Háromnegyed három óra után öt perccel, a szürkeruhás öreg int botjával a villamos felé, hogy jön. Erre a kapuban állók kezet fognak, bucsuzkodnak, kalapot lengetnek, lármáznak. Mindenki figyeli őket. Átjönnek a másik oldalra. Ekkor már ott a villamos. Az áll rajta: *Külön vonat.* A számát is megnéztem: 668. Egész ujonnan mosott, szép, tiszta kocsi. Elöl a vezetőnek új ruhája. Egy ellenőr s egy kalauz áll hátul. *Villamos nem a megállónál áll meg, hanem a mágnes-kaszinóval pontosan szemben.* A grófok felszállnak. Nem rendesen, egyik jobbról, másik balról. A kalauz szalutál nekik. A legtöbb azon az oldalon száll fel, ahol tilos. Másnak tilos, de nekik nem. Utoljára a barnakalapos száll fel a monoklival. Viicesen csinálja. Megfogja a felszálló két sárgaréz rudját s leguggolva áll a lépcsőn. A villamos mindezt megvárja. Nem siet. A többi is kényelmesen, csevegve, megállva, mondatokat a járdán bevégezve, jókat nevetve száll fel. Udvariaskodnak egymással. Tizenhárman szálltak fel. Jó soká tartott. Azután elindult a mágnesok kocsija, könnyedén repült ki a versenyterre. A megállóknál sehol nem áll meg, a verseny végén pedig visszahozza a gróf urakat, a kaszinójuk előtt leteszi őket. Az emberek mérgesen nézték a fess villamost, teli gróffal, akik oldalaikon gukkerrel szórakozni mentek ki a lóversenyre. Mögöttük jött a 75-ös kocsi. Tulzsfolva, büdösen, piszkosan, teli izzadt emberrel. A lépcsőn egy katona állt. Nem akarták felereszteni, nyomták lefelé a 75-ös kocsi utasai. Tényleg nem fért már fel a katona hátán a nagy hátizsákkal. Fel se engedték, le se mehettek, lógott a kocsim. Ez biztosan nem a versenyterre ment.

Nádas Sándor.

A Pesti Napló telefonszámai:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
(VII., Rákóczi-ut 18.)

József 62-30	} 33 mellékállomással
„ 62-31	
„ 62-32	
„ 62-33	
„ 62-34	

h 37 Interurbán (Csak helyközi beszélgetésre használható)

József 62-36 felelős szerkesztő
„ 62-35 igazgató